



КОНЦЕПЦИЯ

**ЗА РАБОТА НА ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА КОРУПЦИЯТА И
ОТНЕМАНЕ НА НЕЗАКОННО ПРИДОБИТО
ИМУЩЕСТВО**

на доктор НИКОЛАЙ НИКОЛОВ

като кандидат за длъжността

СЪДЪРЖАНИЕ :

- I. ВЪВЕДЕНИЕ.
- II. СТАТУТ И ПРАВОМОЩИЯ НА КПКОНПИ.
- III. ПРИНЦИПИ НА РАБОТА.
- IV. ПРИОРИТЕТИ.
- V. НОРМАТИВНА УРЕДБА, СЪСТОЯНИЕ И КОНКРЕТНИ ИДЕИ ПО ПЕТТЕ НАПРАВЛЕНИЯ, ВКЛЮЧЕНИ В КОМПЕТЕНТНОСТТА НА КПКОНПИ.

Заключение.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,
ЧЛЕНОВЕ НА ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ ЗА БОРБА С КОРУПЦИЯТА, КОНФЛИКТ НА
ИНТЕРЕСИ И ПАРЛАМЕНТАРНА ЕТИКА,

На основание чл.9, ал.4 от Закона за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобито имущество /ЗПКОНПИ/, в качеството ми на кандидат за председател на Комисията за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобито имущество /КПКОНПИ/, представям на Вашето внимание концепция за работата си като председател, в случай, че бъде избран за такъв.

В настоящата концепция, наред с представяне на мотивите си за кандидатстване за председател на КПКОНПИ и професионалните характеристики, които притежавам ще изложа и визията си за дейността и развитието на новия орган през следващия шестгодишен период, в това число принципи и приоритети на работата, акценти и конкретни мерки в отделните направления от компетентността на комисията.

Основният мотив да се кандидатирам за длъжността е увереността ми, че професионалният ми и управленски опит ще осигури функционирането на КПКОНПИ като професионален и независим административен орган, който изпълнява стриктно сериозните си правомощия в сферите на борбата с корупцията и организираната престъпност. За мен борбата с корупцията е кауза, на която съм посветил голяма част от професионалния си път. Вярвам, че при добре планирана и последователна работа е възможно постигането на значим напредък в тези две сфери.

Знанията за начина, по който функционира администрацията, както и практическят ми опит на ръководни позиции в материята на гражданската конфискация и конфликта на интереси е подплатен с многобройни академични разработки в двете материи, в това число първите в България.

Завършил съм Юридическия факултет на СУ „Св.Климент Охридски“. Имам близо 21 години юридически стаж, от които повече от 13 години в държавната администрация. Работил съм последователно като стажант – съдия, юрисконсулт на община, адвокат, член на Комисията за установяване на имущество придобито от престъпна дейност през първия ѝ мандат - КУИППД - /2005 – 2010г./, член на Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси – КПУКИ - /2011 – 2018г./, като от 7.10.2013г. до 22.01.2018г. изпълнявах длъжността председател на комисията.

Участвах в създаването на комисията по конфискация като отговорях за най-бързо развиващия се сектор от дейността ѝ – налагането на обезпечителните мерки. Наблюдаваните от мен териториални дирекции заведоха първите дела, съответно постигнаха първите актове за отнемане пред Върховния Касационен съд.

След поемане на отговорността на председател на КПУКИ успяхме да утвърдим независимия характер на комисията чрез въвеждане на софтуейър за случайно разпределение на преписки и стриктни вътрешни правила със срокове за провеждане на производството. Под мое ръководство комисията приключи с окончателен акт над 1 400 производства за установяване на конфликт на интереси. През 2017г. 65% от решените производства бяха приключени в законния двумесечен срок, при едва 11% през 2013г.

В периода 2013 – 2018г. като приоритет в дейността на КПУКИ бе изведена превенцията на конфликта на интереси. Без да са разписани в закона като устойчиви форми на предотвратяване на нарушението бяха утвърдени - проведените през този период над 75 обучителни семинара¹, предназначени за администрации на министерства и агенции, органи на местно самоуправление и териториални държавни органи, съдебни органи и НПО; отговорите на питаня от държавни служители как да постъпят, за да не попаднат в конфликт на интереси, издадените наръчници и други печатни материали, напомнителни писма за спазване на сроковете за подаване на декларации по закона до всички изборни органи непосредствено след конституирането им и втория ешалон на изпълнителната власт, разяснителни кампании. В резултат на това :

- Броят на производствата за конфликт на интереси през 2017г. намаля двойно в сравнение с 2012г. /първата цяла година от дейността на КПУКИ/;
- 40 пъти намаля броят на общинските съветници, избрани през 2015г. неподали в срок декларации за несъвместимост – в сравнение с избраните през 2011г. – от над 3 000 на 77.
- След проведената през 2017г. кампания за проверка на изпълнение на задължението за публикуване на декларации на сайтовете на 603 административни органа – 78% от тях публикуваха декларациите на служителите си – при 28% преди старта на кампанията.

Тези и други резултати бяха оценени в редица доклади на Европейската комисия по реда на механизма за сътрудничество и проверка :

¹ При само 10 през първите 3 години от функционирането на КПУКИ.

„Останалите членове на КПУКИ продължават да изпълняват своите функции като например се опитват да предприемат инициативен подход да повишат осведомеността на държавните служители по въпросите на конфликта на интереси. Комисията също така усъвършенства своите вътрешни правила като въведе система за разпределяне на случаите на случаен принцип, съкрати на два месеца срока за вземане на решение по допустимостта на сигнал за корупция и като разшири правото на обжалване на лицата, които са предмет на разследване“.²

„Тези усилия са поставили също така засилен акцент върху предотвратяването и разкриването на конфликти на интереси при обществените поръчки. Това е включвало обучение на органите на местно равнище организирано от КПУКИ, както и по тясното сътрудничество между тази институция и различните контролни органи. Наскоро беше подписано споразумение за сътрудничество с цел засилване на полезното взаимодействие между тези институции.“³

Автор съм на дисертация по първия закон за отнемане /закона „Петканов“/, след защитата на която получих образователна и научна степен доктор по административно право и процес /01.2011г./. Автор съм на първата в България монография „Гражданска конфискация по Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество /ЗОПДНПИ/“ по втория закон за конфискация /2012г./, както и на първата в България монография по ЗПУКИ „Предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси. Коментар на нормативната уредба и съдебната практика“ /2010г./, монографията „Конфликтът на интереси по българското право“ /2012г./, монографията „Научно-практически коментар на Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси“ /2017г./, а също на монографията „Защита срещу неоснователни действия и бездействия на администрацията“ /2014г./. В научни издания в България са публикувани над 40 мои статии по въпроси на гражданската конфискация, конфликта на интереси и административното право и процес, а също и две във Великобритания.

Участвал съм в обучителен курс относно процедурите и действията на службите на Великобритания и Ирландия в материята на гражданската конфискация /05.2008г/.

Представил съм основните моменти от правния регламент на конфликта на интереси на 80 семинара, организирани от КПУКИ. Бил съм лектор на два семинара по законите за конфискация и конфликт на интереси, организирани от Националния

² Технически доклад на Европейската комисия от 28.01.2015г.

³ Технически доклад на Европейската комисия от 15.11.2017г.

Институт за правосъдие /2013г./. В качеството на и.д. председател бях говорител на конференция на Регионалната Антикорупционна инициатива в София /10.2016г./, на която бе разработен проект на междудържавен договор за размяна на данни по повод на проверка на декларации за имущество и интереси между компетентните органи на балканските страни, а в качеството на експерт и по покана на Transparency International – Чехия представих българския опит в борбата срещу конфликта на интереси при усвояване на средства от фондовете на ЕС на конференция в Прага /03.2017г./.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Проблемът „корупция“

Редица проучвания на общественото мнение в България сочат корупцията като един от основните проблеми на обществото.

Корупцията е абсолютно неприемливо явление. Тя засяга принципите на правова държава и равенство пред закона, усещането на гражданите за справедливост в обществото и неминуемо разклаща общественият договор, върху който е построено устройството на държавата.

Борбата и справянето с това вредно явление няма алтернатива. Споделям мнението, че в тази борба усилията на държавата и нейните органи трябва да бъдат целенасочени, последователни и безкомпромисни.

Това предизвикателство, обаче стои не само компетентните държавни органи, в частност и пред целия държавен апарат. В решаването на проблема следва да бъде ангажирано цялото общество. В два аспекта. Първо, непримиримост към явлението – ако обществото приема корупцията за нещо нормално, никакви мерки на отговорните държавни органи няма да са достатъчни, за да го спрат. Второ, създаването на среда, която да „запушва“ каналите, прекъсва възможности и ограничава корупцията. Става дума за обществена среда, но и за превантивен правен инструментариум, който да изключва или ограничава корупцията, съчетан със демонстрирана воля и действия на държавата за санкция, в рамките на закона, по отношение на всеки служител, възползва се от служебното си положение за личното обогатяване. Знанието, че наказанието е строго и неизбежно само по себе си има много сериозен антикорупционен ефект.

Според мен създаването на посочената среда срещу корупцията в нейните три аспекта – обществен, превантивен и санкционен, е ключът за ограничаване на това явление в България.

2. За понятието „корупция“

В тесен смисъл корупцията се схваща като осъществяване на фактическите състави на престъплението „подкуп“ по чл.301 – 304 от Наказателния кодекс или на други длъжностни престъпления от НК. В този смисъл корупцията категорично е престъпление. В широкия смисъл понятието „корупция“ визира и други правонарушения, които са форми на злоупотреба с публична власт в лична полза или в такава на свързано лице или нарушение на установени административноправни

режими /несъвместимост, конфликт на интереси, деклариране на имущество, назначаване на родина в администрация и др./.

За целите на закона в чл.3, ал.1 на ЗПКОНПИ е предвидено легално определение на понятието корупцията : „Корупцията по смисъла на този закон е налице, когато в резултат на заеманата висша публична длъжност, лицето злоупотребява с власт, нарушава или изпълнява служебни задължения с цел пряко или косвено извличане на материална или нематериална облага за себе си или за други лица.“

Деец на корупция по смисъла на ЗПКОНПИ би могло да бъде само лице, заемащо висша публична длъжност. Основните елементи в това понятие са два :

/1/ Специфичната цел – извличане на наследваща се материална или материална облага.

/2/ Целта се постига чрез три алтернативно предвидени форми на деянието – злоупотреба с власт, нарушаване на задължение или изпълнение на служебно задължение.

3. Обща характеристика на ЗПКОНПИ

Българската наука отдавна прави разграничение между тясното и широкото разбиране за корупция. Нещо повече. През 1999г., преди близо 20 години, професор Лазар Груев формулира тезата, че широкото разбиране за корупция обхваща не само съставите на НК, регламентиращи злоупотреба с публична власт, но и други несъставомерни по смисъла на НК случаи, при които облагата, която се получава не е имотна, а също и случаи, които налагат „изграждането на цялостен комплекс от мерки (вкл. административни и дисциплинарни) и институции, призвани да се борят с това явление в национален мащаб.“⁴

Законът за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобито имущество /обн. ДВ бр.7/19.01.2018г., в сила от 23.01.2018г./ е определен в мотивите на вносителя като кодефициращ акт в материята на борбата с корупцията.

Той обедини няколко административни по същество производства, всяко от които представлява елемент от инструментариума на държавата за борба с корупцията и организираната престъпност и беше уредено в съответен закон.

Законът не е първият акт в това отношение. През 2000г. бе приет Законът за публичност на имуществото на лица, заемащи висши публични длъжности.⁵ През

⁴ По-подробно вж.Груев, Л. Понятието „Корупция“ – Съвременен право, №2, 1999, 31 – 37.

⁵ Обн. ДВ бр.38/9.05.2000г.

2005г. бе приет първия закон за гражданска конфискация,⁶ заменен през 2012г. от втория такъв.⁷ През 2008г. бе приет Законът за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси.⁸

Всички тези актове или части от закони са отменени с новия закон. Работата ми като председател на КПУКИ, обаче ме убеди, че натрупаната практика, успешни механизми, както и опитът на изпълняващите ги до момента администрации категорично ще послужат като основа за надграждане и развитие при изпълнението на новия закон. Приемствеността в подобни случаи е задължителна.

Законът е административен по своя характер. Той е специален по отношение на разпоредбите на Административнопроцесуалния и Наказателнопроцесуалния кодекси. Чрез ЗПКОНПИ се предвиждат инструменти за ограничаване и борба с корупцията, които са административни. Той не предвижда функции на разследване на престъпления по смисъла на НПК, каквито са характерни за прокурори, следователи и разследващи полицаи.

Предметът на закона според чл.1, т.1 – 4 включва четири пункта :

1. мерките за противодействие на корупцията;
2. условията и редът за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество;
3. статутът и функциите на КПКОНПИ;
4. взаимодействието на Комисията с други държавни органи и международна сътрудничество.

Използването на термина „мерки“ в чл.1, т.1 от закона е характерен за административното право и потвърждава административния характер на закона.

Регламентацията на така очертаната в чл.1 предметен обхват се съдържа в 15 глави и 178 члена, както и в 67 параграфа от допълнителни, преходни и заключителни разпоредби.

Функциите на КПКОНПИ съответно уредбата на тези функции биха могли да бъдат обособени в пет основни направления – проверка и контрол на декларациите за имущество и интереси /глава Пета/, превенция на корупцията /глава Четвърта/, материалноправна и процесуалноправна уредба на конфликта на интереси /глава Осма/, оперативно – следствени действия /глава Девета/, установяване, обезпечаване и отнемане на незаконно придобито имущество / Глави Десета – Тринадесета/.

Законът би могъл да се определи като дуалистичен т.е. създаващ двоен режим с оглед на два критерия :

1. Субективен – ЗПКОНПИ разделя лицата, заемащи публична длъжност на две групи – заемащи, висша публична длъжност /6, т.1 – 50/ и лица по §2 от

⁶ Обн. ДВ бр.19/1.03.2005г.

⁷ Обн. ДВ бр.38/18.05.2012г.

⁸ Обн. ДВ бр.94/31.10.2008г.

допълнителните разпоредби. И за двете групи е приложим материалноправният режим за подаване на декларации /глава Пета/ и за конфликт на интереси /глава Осма/. От разграничението на двете групи произтичат различните компетентни органи по контрол на декларациите и установяване за конфликт на интереси и различните процедури за това. За лицата по чл.6 – тези компетенции са предоставени на КПКОНПИ, а за лицата по §2 - на съответните органи по избор или назначаване/постоянни комисии към Общинските съвети. Процедурата за провеждане на двете производства за лицата по чл.6 се съдържа в самия закон, а за лицата по §2 – предстои да се предвиди с наредби на Министерския съвет и пленума на Висшия съдебен съвет /§2, ал.6/.

2. С оглед на предмета – наименованието на закона, както и чл.1, т.1 и т.2 дават основание да се приеме, че законът регулира не само противодействието на корупцията, но и втори важен тип обществени отношения - отнемане на незаконно придобито имущество. Тези две различни сфери на уредба предполагат различни фактически състави, субективен обхват, доказателствен апарат, санкционни последици и т.н. Първият тип отношения възникват по повод на действия на лица, заемащи публични длъжности. Обществените отношения от втората сфера са относими към лица от организираната престъпност и до момента много рядко режимът на гражданска конфискация бе прилаган към държавни служители, привлечени като обвиняеми за корупционни престъпления, визирани в хипотезата на чл.22, ал.1 от ЗОПДНПИ /отм./

Предметът по чл.1, т.2 на новия закон не е допълнение или придатък към противодействието на корупцията. Касае се за основен, самостоятелен и вече утвърден инструмент на държавата за борба с организираната престъпност, целящ отнемане на икономическата ѝ основа.

Отчитането на този дуализъм е важно за правната и институционална среда, при които ще работи новия орган, както и условие за ефективността на дейността му.

Характеристика на закона е и предвиждането на множество подзаконовни нормативни актове, които следва да детайлизират законовите разпоредби.⁹ Някои от тях следва да бъдат издадени от самата комисия.

Всичко казано до тук обосновава тезата за един комплексен и сложен закон. Функциите на КПКОНПИ не са нито обикновен сбор от функциите на петте органа или части от органи, включени в организационната структура на комисията¹⁰, нито КОНПИ с

⁹ Например наредби на Министерския съвет и пленума на ВСС относно реда за проверки на декларации за имущество и интереси и конфликт на интереси на лицата по §2, ал.1 от ЗПКОНПИ; инструкция за взаимодействие между КПКОНПИ и главния прокурор, министъра на финансите, министъра на вътрешните работи, председателя на ДАНС, главния инспектор на инспектората на ВСС по чл.24, ал.2 от ЗПКОНПИ и др.

¹⁰ Комисия за отнемане на незаконно придобито имущество, Комисия за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, Център за превенция и противодействие на корупцията и организираната престъпност, Дирекция „Публичност на имущество“ на Сметна палата и специализирана дирекция на Държавна агенция „Национална сигурност“.

разширени правомощия. Касае се за принципно нови закон и орган, който да го изпълнява.

Различните режими, предвидени в него налагат като условие за постигане на резултати – висок професионализъм на ръководството и служители, отлична организация и добри комуникации и взаимодействие с други държавни органи.

4. Нови механизми за противодействие на корупцията

Нова възможност за ограничаване на корупцията в широкия и тесния смисъл на понятието в национален мащаб и съществен принос на ЗПКОНПИ е, че създава нови и развива съществуващи механизми за противодействие на корупцията. Тук те ще бъдат само маркирани, а впоследствие детайлно развити :

4.1. Значително е подобрен и като субективен обхват, и като съдържание – режимът на подаване, контрол и санкции за неподаване или некоректно подаване на декларации за имущество и интереси на лица, заемщи висши публични длъжности. В пъти са увеличени задълженията по този режим за лица в сравнение с отменения закон. Правоприлагането се улеснява чрез обединяването на декларациите за частен интерес и имущество и унификацията и удължаване на сроковете за подаване на различните декларации.

4.2. В глава Четвърта „Превенция на корупцията“ са предвидени нови форми като – съгласуване на законопроекти, организиране на обучения и информационни кампании, предоставяне на становища по искане на заинтересованите лица и др.

4.3. Регламентирани са институтите на сигнал за корупция, както и извършване на оперативно-издирвателни дейности въз основа на такъв сигнал или при самосезиране.

4.4. Чрез съединяването на установителния и санкционен акт в един, конкретизиране на правото на защита на проверяваните лице и въвеждане на давностни срокове процедурната част на материята на конфликта на интереси е съществено подобрена. Съществено предизвикателство е въвеждането на децентрализираната система за установяване на конфликт на интереси и свиването на субективният обхват на дейност на централния орган.

4.5. Предвидени са нови четири основания за започване на производство по отношение на лица, заемщи публична длъжност. Те са – неподадени в срок декларации за имущество и интереси /чл.108, ал.6/, несъответствие от 20 000лв. в подадена декларация за имущество и интереси /чл.108, ал.5, предл.първо/, установено несъответствие от 20 000лв. при проверка на сигнал за корупция /чл.108, ал.5,

предл.второ / и влязло в сила решение за конфликт на интереси /чл.108, ал.5, предл.трето/. По този начин се дава възможност за проверка на имуществото на държавен служител, без влязла в сила осъдителна присъда, въз основа на тези по същество административни простъпки, които представляват индикации за корупция.

II. СТАТУТ И ПРАВОМОЩИЯ НА КПКОНПИ

1. Законът определя КПКОНПИ като орган за противодействие на корупцията /чл.7, ал.1/ и независим, специализиран и постоянно действащ орган за осъществяване на политиката за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобито имущество /чл.7, ал.2/.

Наред с това съществени елементи от статута на Комисията са :

- Орган на изпълнителната власт – натоварен с изпълнение на закон;
- Регулатор на две групи важни обществени отношения /противодействието на корупцията и гражданската конфискация/.
- Носи отговорност пред Народното събрание.
- Юридическо лице – ex lege.
- Първостепенен разпоредител с бюджетни кредити.
- Дейността на комисията се подпомага от администрация, която включва и териториалните ѝ звена, които са със статут на дирекции.
- Органи на комисията са две групи – директорите на териториални дирекции и инспекторите в тях и директорът и инспекторите в дирекция, която извършва дейности за противодействие на корупцията /чл.16, ал.1 и ал.2/.

Общият щат на комисията към момента възлиза на около 400 служители.

2. В частта за противодействието на корупцията субективният обхват на правомощията на комисията е определен в чл.6. Тук са включени нови категории лица, които не са били задължени до сега по режими на предходни закони – членовете на управителните и на контролните органи на НЕК, и на Българския енергиен холдинг, директорите на дирекции към Националната електрическа компания, членовете на управителни и на контролни органи на дъщерни дружества на БЕХ, членовете на управителни и на контролни органи на Електроенергийния системен оператор /т.40/; управителите и изпълнителните директори на на лечебните заведения за болнична помощ, които се финансират от бюджета на НЗОК и/или от държавния или общинския

бюджет /т.46/¹¹; членовете на управителните съвети на държавните предприятия по закона за горите и директорите на държавните горски и ловни стопанства /т.47/ и др.

3. Компетентността на комисията се определя от сбора от правомощията ѝ, които са изброени в неизчерпателен порядък в разпоредбата на чл.13, ал.1, т.1-3. Правомощията като специализиран орган могат да бъдат групирани в петте, посочени по-горе групи. Отделно от това в шеста група могат да бъдат обособени т.нар. устройствени правомощия на комисията. Сред тях са - приемане на правилник за организацията и дейността на комисията и нейната администрация /чл.23/, приемане на правила за проверките за почтенност на служителите на комисията и организиране на тяхното провеждане /чл.13, ал.1, т.11/, представяне на ежегоден доклад за дейността до 31 март на следващата година пред Народното събрание, президента на републиката и Министерския съвет /Чл.18 и др./.

Комисията осъществява правомощията си във формат на заседание, което е редовно само при присъствие на повече от половината от всички членове. Мнозинството за приемане на решение е повече от половината от общия брой членове. Решенията на комисията се мотивират и имат реквизити, определени в специалния закон.

4. Председателят на комисията е самостоятелен държавен орган, както с организационни и представителни, така и с обособени функции в сферата на специалните правомощия на органа. Правомощията на председателя са изброени в неизчерпателен порядък в чл.14, ал.1, т.1-11.

Председателят представлява комисията и организира и ръководи нейната дейност.

Важни индивидуални правомощия на председателя са орган по назначаване, първостепенен разпоредител с бюджетни кредити и административнонаказващ орган.

Във връзка с упражняване на правомощията на комисията споделям становището, че председателят действа като пръв сред равни във формата на решаващия орган. Неговият глас е един и има същата стойност като тази на останалите членове.

4. Конкретните идеи във връзка с функционирането на органа могат да бъдат сведени до няколко пункта :

4.1. Предвид многобройните правомощия на комисията и с оглед осигуряване на нормалното ѝ функциониране същата следва да заседава регулярно два пъти седмично, в точно определени дни, при стриктно спазване на правилата за предварително получаване на материалите от членовете на комисията. Извънредни заседания не са

¹¹ Според данни на Националния Статистически институт лечебните заведения в страна към 31.12.2016г. са 345.

желателни и следва да се свикват само при наличие на обстоятелства изчерпателно определени в правилника.

4.2. Предвиждам разпределяне на отделните ресори в рамките на цялостната дейност на комисията на всеки от членовете, съгласно чл.14,ал.2 от закона. Освен това, отговорностите за формираните териториални дирекции също ще бъдат разпределени между всеки от членовете на комисията.

4.3. Функционирането на комисията следва да бъде осъществявано в рамките на наличния щат от 400 бр. По предварителни данни в обединения щат на трите самостоятелни органа и двете дирекции, формирали КПКОНПИ, съществуват около 100 свободни бройки. Същите следва да бъдат използвани за уплътняване на новите й функции. Не се налага увеличаване на щата, съответно на бюджета на комисията над обединения щат и бюджет посочен по-горе.

4.4. Изграждане на поне 10 териториални дирекции, съгласно чл.7, ал.5 от разпоредбите на новия правилник, вместо съществуващото до момента законово положение от само 5 дирекции, изградени в центровете на апелативните райони. По този начин ще се засили оперативността на провежданите производства и ще се създадат гаранции за спазване на дисциплината, без увеличаване на щата.

4.5. Стриктно спазване на правилата за конкурс при назначаване на нови служители.

4.6. Постоянното поддържане на квалификацията и професионалната подготовка на служителите, което ще се постигне чрез поддържане на рубрика в деловодната система за публикуване на всяко съдебно решение по приложение на закона, организиране на поне два годишни вътрешни семинара за разискване на актуалната административна и съдебна практика, както и на обучения с външни експерти по въпроси на административното право и процес или специалните закони.

4.7. Разумно и отговорно разходване на бюджетните средства на комисията.

4.8. Въвеждане на нови технологии в процедурите по събиране на доказателства, чрез което да се спестят средства и осигури спазването на процесуалните срокове.

III. ПРИНЦИПИ НА РАБОТА

Безспорно в своята дейност КПКОНПИ е длъжна да съобразява принципите, формулирани в чл. 4, ал.1, т.1 – 9 от закона. Освен принципите, предвидени в специалния закон приложение към уредените в ЗПКОНПИ производства следва да намерят и общите принципи на административния процес, предвидени в глава Втора на АПК.

Освен тези законово определени принципи вярвам, че дейността на КПКОНПИ следва да бъдат съобразени със следните четири принципа на работа :

1. Професионален орган. Това определение се свързва преди всичко с ориентиране на дейността на комисията според изискванията за висок професионализъм на ръководството и служителите, политически неутралитет и стриктно спазване на закона.

2. Независимост, което означава съобразяване на дейността на комисията и изпълнение на служебните задължения на служителите само с професионални изисквания и критерии, а също недопускане на външни вмешателства.

Регулаторите се създават със закон, за да регулират обществените отношения в определени сектори с голям обществени интерес. В България към момента тази категория държавни образувания наброява 13 органа, сред които и КПКОНПИ.¹² Те са типични колективни административни органи, но с мандат, който не съвпада с този на правителството.

За да се гарантира нормално функциониране на комисията следва да е осигурена независимост в действията, както на председателя и членовете на комисията, така и на служителите. Законови гаранции за независимост на членовете на комисията са правилата за несъвместимост, стабилността на мандата чрез възможност за прекратяването му само на изрично формулираните в закона основания, колективният характер, нормативната /приемане на правилник/ и финансова /първостепенен разпоредител/ автономия. Разбира се ключов фактор в частта за независимостта е волята на ръководството.

Следва да се осигури независимост и в действията на служителите на комисията в т.ч. специализираната администрация. За това също действат редица законови механизми /несъвместимост, стабилност на служебното правоотношение по правилата на Закона за държавния служител и др./. Предвиждам запазване и усъвършенстване на софтуеърите за случайно разпределение на проверките за гражданска конфискация и конфликт на интереси. Споделям становището, че служителите следва да предлагат проекти за решения и действия по своя преценка при условие, че същото носят отговорност за законосъобразното функциониране на органа.

3. Равенството на гражданите пред закона предполага при едни и същи фактически условия по различни казуси една и съща разпоредба на закона да се прилага по идентичен начин. Това означава равни стандарти на правоприлагането, без

¹² Останалите 12 са : Сметна палата, Комисия за защита на конкуренцията, Комисия за регулиране на съобщенията, Съвет за електронни медии, Комисия за финансов надзор, Комисия за защита от дискриминация, Комисия за защита на личните данни, Комисия за енергийно и водно регулиране, Централна избирателна комисия, Комисия за публичен надзор на регистрираните одитори, Комисия за разкриване на документите и обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската Народна армия, Национално бюро за контрол на специалните разузнавателни средства.

значение кой е страна в съответното административно производство. Същото е валидно, както за физическите, така и за юридическите лица.

4. Пропорционалност при намеса в личния живот на гражданите. Този принцип е формулиран в чл.4, ал.1 т.5 от ЗПКОНПИ. Отделно в 4, ал.2, изр.второ изрично е посочено, че ограниченията на собствеността по закона се прилагат само доколкото е необходимо за реализиране на целите му. Законът предвижда редица санкционни и репресивни мерки. Тяхното прилагане следва да бъде прилагано на основание на закона и само с оглед реализиране на обществения интерес.

IV. ПРИОРИТЕТИ

1. Задълбочено и качествено обработване на преписките в петте основни направления от дейността на комисията. Предстои в комисията да бъдат провеждани няколко десетки вида процедури във връзка с изпълнение на закона. Качеството на работа се определя, както от спазването на съответните срокове, включително тези от тях, които са инструктивни, така и от задълбочеността и всеобхватността на съответните процесуални действия. Спазването на сроковете е важно, защото в някои случаи може да се навлезе в лично пространство на гражданин или юридическо лице. От друга страна, абсолютно задължителна е прецизността на извършваните действия с оглед точно изпълнение на закона.

Една от най-важните гаранции за качество на работа на органите на комисията е функционирането на инспектората чрез плановете и текущи проверки, които се определят с годишния план за дейността му, утвърждаван от председателя.

2. Превенция на корупцията. Вярвам, че в много отношения превенцията е по-важна от прилагането на различните санкционни механизми. Това е така, защото при целенасочено и последователно осъществяване на политиката на превенция може въобще да не се стигни до осъществяване на прояви на корупционно поведение. Това е особено валидно за различните видове административни нарушения, предвидени в закона. Личният ми опит сочи, че голяма част от тези режими не се познават. Още повече, че част от тях са нови или ще се прилагат от задължените лица за първи път. Спазването им може да бъде по-лесно гарантирано чрез предварителното им обясняване и разпространяване на необходимите знания, отколкото със заплахата и реализацията на санкция. Считаю, че това е подход, характерен за модерната държава.

3. Взаимодействие и сътрудничество с други държавни органи. КПКОНПИ не е единственият орган, който е наточен с компетенции в сферата на борбата с корупцията. Резултатът от действията на отделните държавни органи би бил много по-добър, ако те са координирани и съвместни. Сътрудничеството тук ще се осъществява,

както въз основа на подписаните многостранни и двустранни документи, предвидени в закона, така и на оперативно ниво чрез съвместни екипи и други форми.

V.НОРМАТИВНА УРЕДБА, СЪСТОЯНИЕ И КОНКРЕТНИ ИДЕИ ПО ПЕТТЕ ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ, ВКЛЮЧЕНИ В КОМПЕТЕНТНОСТТА НА КПКОНПИ

1. Спазване на режима за несъвместимост и въвеждане и контрол на новите декларации за имущество и интереси на лицата, заемащи висша публична длъжност – силен антикорупционен фактор

1.1. Нормативна уредба.

Апаратът от четири декларации досежно несъвместимостта и имуществото и интереси, като и режимът на подаването им е регламентиран в глава Пета /чл.35 – 46/. Отношение към уредбата имат и административнонаказателните разпоредби на чл.173 и чл.174, в които се съдържат санкции за неподадени в срок декларации или за некоректно подадени декларации, както и §2 /с оглед компетенциите на КПКОНПИ/ и §1, т.7 от ДР /определение за несъвместимост/.

Новата уредба прецизно регламентира компетентността на КПКОНПИ в тази материя. Комисията изготвя образец, получава, регистрира, публикува на сайта си, проверява и налага санкции за нарушения във връзка с подаването на декларациите за имущество и интереси на всички лица, заемащи публична длъжност. По отношение на лицата по §2 тези функции във връзка със същите декларации за имущество и интереси се упражняват от съответните органи по избор и назначаване/постоянна комисия. КПКОНПИ няма решаващи функции във връзка с подаването на декларациите за несъвместимост на лицата, заемащи висша публична длъжност, още по малко във връзка с установяването ѝ. Доколкото несъвместимостта е явление различно от корупцията, в т.ч. от конфликта на интереси, функциите по установяването ѝ продължават да бъдат възложени на съответните органи по избор или назначаване.

1.2. Положение. Налице е значително подобряване на режима на декларации за имущество и интереси на лицата, заемащи висша публична длъжност в сравнение с досегашните разпокъсани режими с оглед на - /1/ обединяване на декларации и избягване на дублиране; /2/ драстично увеличаване на кръга задължени лица, както и на фактите, които следва да декларират /3/ улесняване на изпълнението на задълженията им за деклариране и чрез увеличаване на сроковете за подаване; /4/ прецизни правила за прозрачност и контрол на тези декларации; /5/ засилени санкции

при отчитане разликите на нарушения, осъществени от заемачи висша публична длъжност и лицата по §2.

Надявам се, че ефикасният режим на проверка и контрол, предвиден за заемачите висши длъжности ще бъде адаптиран и пренесен по отношение на лицата по §2 в Наредбите по §2, ал.6, които Министерският съвет и пленумът на ВСС следва да приемат до 23.04.2018г.

Досегашният режим на деклариране на частни интереси по ЗПУКИ /отм./ бе валиден за над 120 000 лица, заемачи публична длъжност. В последните години се отбеляза значителен напредък по отношение на спазване на сроковете за подаване на декларациите по чл.12, т.2 на тези лица. Недостатък на този режим бе, че органите по избор или назначаване и съответните постоянни комисии, при които се подаваха тези декларации имаха правомощия да следят само за спазване на сроковете, но нямаха право да проверяват съдържанието им. Съдържанието на декларациите по ЗПУКИ се припокриваше се това на декларациите по ЗПИЛЗВПДД /отм./ между 20 и 30%. От 1.01.2017г. декларациите за имущество и интереси на 4 500 магистрати се подават, публикуват и проверяват от Инспектората на ВСС, а за останалите 3 000 – 3 500 лица, заемачи висша длъжност от законодателната, изпълнителната власт и местното самоуправление от Сметната палата. Дирекция „Публичност на имуществото“ /около 15 експерти/ притежава необходимия опит и добри традиции в изпълнението на отменения закон. Предизвикателство е поне трикратното увеличаване на броя на лицата, чиито декларации ще се проверяват.

1.3. Спазването на режимите за деклариране на несъвместимост и за имущество и интереси е отлична възможност за ограничаване на корупцията.

Индикатор за корупция е възходяща промяна в имуществото на съответното длъжностно лице. Подробните декларации на лицата, заемачи публична длъжност¹³, прецизната им проверка, абсолютната им прозрачност и сериозните последици при неподдаване са силен фактор за ограничаване на корупцията.

Нашата цел трябва да бъде не просто спазване на новия режим, а още по-малко самоцелното налагането на санкции за нарушаването му. Истинската ни цел е чрез разясняване и създаване на механизми за спазването му в следващите месеци да се осигури отличен старт на изпълнението на закона в частта за борбата с корупцията. Въвеждането на новия режим е скрепено с редица кратки и задължителни срокове през първото полугодие на 2018г. Виждам, както тяхното изпълнение, така и ефикасното функциониране на режима на декларации в следните мерки :

1.3.1. Образецът на декларации за имущество и интереси /чл.35, ал.1, т.2/ и за промяна в декларираните обстоятелства /чл.35, ал.1, т.4/ следва да бъде утвърден не в

¹³ Реквизитите на декларациите за имущество и интереси, предвидени в чл.37, ал.1, т.1-14¹ въвеждат нови факти, които до сега не подлежаха на деклариране съгласно ЗПИЛЗВПДД /отм./ - разходи за обучения и пътувания, ползване на чужди превозни средства и др.

срок от три месеца от конституирането на комисията /§67, ал.8/, а до един месец от тази дата.

1.3.2. Абсолютен успех би било, ако сравнително малък брой или нито едно лице, заемащи висша публична длъжност, които са длъжни да подадат декларация за имущество и интереси не спазят задължителния и изключително кратък едномесечен срок по §4, ал.1, считано от датата на утвърждаване на образеца. За целта :

- колкото се може повече от новозадължените лица или техни ръководители следва да получат уведомителни писма с краен срок за изпълнение на задължението, указания за начина на попълване и последиците от неподаване и приложен образец;

- необходимо е приемане и разпространяване на указания за попълване и провеждане на кампания за разясняване на задължението за подаване и начин на попълване на декларациите за имущество и интереси.

1.3.3. Използване на новите технологии за гарантиране спазването на шестмесечния срок за проверка на подадените декларации.

1.3.4. Методическо съдействие и подпомагане на органите по избор и назначаване във връзка с изпълнение на задължението им за проверка на декларациите за имущество и интереси на лицата по §2. В тази връзка е добре по инициатива на КПКОНПИ веднъж годишно да се провежда работна среща на компетентните в тази материя органи.

1.3.5. Съвместна работа с компетентните органи относно редакция, бележки и процедура по предвиждане на разработения на конференция на представители на антикорупционни органи на десет балкански страни в София /октомври 2016г./ междудържавен договор за размяна на данни по повод проверка на имуществени декларации на лица, заемащи публични длъжности.

2. Предотвратяване на корупцията – фокус върху обществените поръчки

2.1. Нормативна уредба. Противодействието на корупцията е очертано чрез каталога от мерки, съдържащи се в чл.3, ал.2, т.1-10. Отделно от това в глава Четвърта са посочени основните дейности за превенция, както и способите за постигането им. Така в чл.30, т.1 – 3 като основни дейности по превенция са посочени – събирането на информация, извършването на анализи и предлагането на мерки, както и осъществяване на дейности по разпространение на информацията, включително антикорупционни политики и мерки.

Специален интерес представляват предвидените мерки относно дейностите по анализ. В чл.32, ал.1 като такива са предвидени съгласуването на всеки законопроект относно наличието на корупционен риск, идентификация и анализ на рисковите зони

на корупция, разработването на мерки с антикорупционна насоченост и др. Силен момент в закона е уредбата, която поставя задача за провеждане на обучения, информационни кампании, отговори на искания на заинтересовани лица по приложението на закона при съмнение за възникване на корупционно поведение и др.

2.2. В периода 2010 – 2017г. Центърът за противодействие на корупцията и организираната престъпност се насочи към реализиране на анализи и проекти в някои секторни политики като корупция при разпространение на медицински средства, регулиране на бежанския поток и т.н. Разработена е и комплексна методология за превенция и противодействие на корупцията, която предстои да бъде утвърдена от комисията.

2.3. На полето на превенцията на корупцията очевидно съществуват много големи резерви. Положителен фактор за развитие на това направление е създадената добра нормативна уредба. Конкретните мерки за реализиране на това приоритетно направление са както следва :

2.3.1. Упражняване на правомощието по съгласуване на проектозаконали с цел изключване на условия и механизми, които биха генерирали корупция.

2.3.2. Създаване на ред за внасяне в парламента на разработени от КПКОНПИ предложения за изменение на законодателството с антикорупционна насоченост.

2.3.3. Регламентиране на възможност за отправяне до комисията на електронни искания от заинтересовани лица за становища с цел недопускане на корупционно поведение и конфликт на интереси.

2.3.4. Продължаване на създадената от КПУКИ система за обучения вече с антикорупционна насоченост и предоставяне на информация за недопускане на корупция, адресирани към отделните сектори държавни служители.

2.3.5. Считаю, че специални усилия в сферата на превенцията на корупцията трябва да бъдат насочени към обществените поръчки. Това е основният инструмент и процедура, чрез която се определя в полза на кого да се разходят публични средства срещу доставка на съответните стоки или услуги. Регламентиран е в Закона за обществените поръчки. По данни от интернет – страницата на Агенция за обществени поръчки, раздел „Статистика“ през 2017г. в България са сключени 21 916 бр. договори за възлагане на обществени поръчки на обща стойност 7 046 057 723, 46лв. Често предмет на разследване в досъдебни производства, производства за установяване на конфликт на интереси и други процедури са действия на длъжностни лица във връзка с възлагане на обществени поръчки. За ограничаване на корупционно поведение в тази сфера, чрез която се разходват огромен размер на обществени средства виждаю следните **антикорупционни мерки**, провеждани от комисията :

- Създаване на функциониране в комисията на **софтуер**, който на база на данни на възложителите и други длъжностни лица, участващи в процедурите по

възлагане и данни на кандидатите за изпълнители и подизпълнители в хода на възлагане и преди изготвяне на протокола на съответната комисия **да констатира има ли свързани лица по смисъла на Закона за обществените поръчки** между двете категории лица. При подобна констатация компании свързани със съответните длъжностни лица няма да бъдат допускани до участие и класиране. Като начало на проверка може да подлежат обществени поръчки над определени стойностни нива, а впоследствие и всички. Резултатите от софтуера ще бъдат публични.

- Разработване на анализи и механизми за внедряване на електронните търгове по ЗОП за възлагане на обществените поръчки. За съжаление по този начин се провеждат все още относително малка част от процедурите в България. Опитът на Естония сочи рязко спадане на корупционното поведение в тази сфера след масовото въвеждане на електронната форма за възлагане.

- Към момента външните експерти, които участват в комисиите по възлагане на обществени поръчки се подбират от самите възложител сред възможностите по списък на Агенцията за обществени поръчки. Нуждаем се от изменение на ЗОП, което да възложи на АОП при постъпила заявка от възложител за експерт с определена квалификация самостоятелно да определя, което да е конкретното лице. Подобна практика съществува в Италия и се упражнява антикорупционната агенция. Възможно е АОП да извършва това и на случаен принцип. Така ще се гарантира допълнително обективност и прозрачност на процедурите, тъй като в комисиите ще участват с ключова експертиза и значение за крайния резултат членове, които са определени, подчинени и зависими не от съответния възложител, а от външен специализиран централен орган, какъвто е АОП.

- Нуждаем се и ще осъществим поетапно и по видове органи специализирани обучения, както на тези външни експерти на АОП, така и на основните участници в комисиите за възлагане на обществени поръчки по администрации относно правилата за недопускане на конфликт на интереси и други етични норми. Тази мярка допълнително ще гарантира законността на тези процедури и избягване на нарушения, поради незнание.

- Активизиране и стриктно изпълнение на споразумението от октомври 2017г. между КПУКИ и Сметна палата, Агенция „Държавна финансова инспекция“, АОП, Дирекция „Защита на финансовите интереси на ЕС“ на МВР, ИА „Одит на средствата на ЕС“ и Комисия за защита на конкуренцията за изпращане на сигнали за открити нарушения, открити в хода на проверките за предварителен или последващ контрол, осъществявани от тези шест контролни орган върху процедури за обществени поръчки и съставляващи конфликт на интереси.

3. Проверка на сигнали за корупция – способ за проверка за гражданска конфискация и за сезиране на прокуратурата за започване на наказателно преследване

3.1. Нормативната уредба на това направление се съдържа в чл.47 – 48, където е предвиден новия институт на сигнал за корупция и глава Девета „Противодействие на корупцията чрез разкриване на прояви на лица, заемащи висши публични длъжности.“ /82 – 106/.

Уредбата на сигнал за корупция и на съответните дейности за проверката на законово ниво е също възпиращ корупцията фактор. Това е сравнително нов механизъм, който трябва да бъде прецизно разработен и внедрен в практиката.

3.2.Положение. До 23.01.2018г. дирекция „Антикорупция“ на ДАНС съгласно чл.4, ал.1, т.4 извършваше дейностите по защита на националната сигурност и противодействие на корупционни прояви на лица, заемащи висши публични и други длъжности. Създаденият капацитет и информационни масиви следва да бъде използван при изпълнение на закона в частта за новата процедура.

3.3. Формулировката на чл.47, ал.1 е възприета буквално от чл.23, ал.1 от ЗПУКИ /отм./. Тя дава възможност на всеки, който разполага с данни и за корупция и конфликт на интереси да подаде сигнал. Терминът „всеки“ предполага гражданин, компания, неправителствена организация и др. Не се поставят никакви допълнителни условия към сигналоподателя, освен сигналът да съдържа данни за корупция или конфликт на интереси, да има реквизитите по чл.48 и да е подписан. Например, не е необходимо правата на сигналоподателя да са засегнати от твърдяните корупционно поведение или конфликт на интереси, за да възникне правото на сигнал.

Съществен нов момент в закона са и законово уреждане на реквизитите на сигнала, предвидено в чл.48.

Годен сигнал за корупция ще е основание за провеждане на проверка за корупционно поведение, която завършва с доклад с последици по чл.106, ал.2.

Необходимите начални мерки за развитие на това нова направление се свеждат до няколко пункта :

3.3.1. Приемане на инструкция по чл.102, ал.2 в законния срок - три месеца от влизане на закона в сила.

3.3.2. Изработване на образец на сигнал за корупция и публикуването му на сайта на комисията, съгласно чл.48, ал.3, ведно с обяснения за ивисквания за съдържанието му. Допускане на възможност за подаване на сигнал в електронна форма при наличие на квалифициран електронен подпис с оглед спазване на изискването за недопускане на анонимни сигнали.

3.3.3. Стриктно спазване на забраната по чл.47, ал.6 за недопустимост на работа по анонимни сигнали.

3.3.4. Оперативно взаимодействие с органите на ДАНС и прокуратурата съгласно действащите закони и подписаните двустранни и многостранни актове.

4. Производство за установяване и санкциониране на конфликт на интереси – превенция на правонарушението и предизвикателства на децентрализираната система.

1. Нормативната уредба на административното нарушение конфликт на интереси се съдържа в чл.47 и чл.48, както и в глава Осма „Конфликт на интереси“, а също в административнонаказателните разпоредби на чл.171 и чл.172.

Уредбата се отличава с висока степен на приемственост в сравнение със ЗПУКИ /отм./. Материалноправната уредба, а именно понятието за конфликт на интереси, обхващат на свързани лица, забраните нарушаването на които води до конфликт на интереси и ограниченията след напускане на публична длъжност са възприети от ЗПУКИ /отм./ с незначителни корекции. В процедурата за установяване и санкциониране са въведени известни изменения, които я подобряват.

2. От 2009г. до момента в България действаха две системи за установяване на конфликт на интереси. При първата за изборните длъжности конфликт беше установяван от административен съд по доклад на постоянна комисия към Народното събрание или общинските съвети. За периода 2009 – 2011г. са известни около 100 проведени производства за конфликт на интереси. По отношение на същия приблизително субективен обхват на закона от 2011г. задейства централизираната система за конфликт на интереси, при която на КПУКИ бе възложено да установява конфликт на интереси за над 120 000 лица заемачи публична длъжност. За периода 2011 – 01.2018г. бяха образувани 2 002 производства за установяване на конфликт на интереси, от които бяха приключени около 1 930. КПУКИ успя да развие и наложи редица форми на превенция на конфликт на интереси, в резултат на което спадна броя на производствата за конфликт на интереси, както и случаите на неподдадени в срок декларации в различните сегменти на субективния обхват на закона.

3. ЗПКОНПИ запази статута на конфликта на интереси като административно нарушение, както и административният и особен характер на производството като част от широкото понятие за административен процес.

Режимът на конфликт на интереси чрез съединяване на установителния и санкционния акт при предвиди възможност за обжалване, доразвиване правото на защита на проверяваните лица, диференцира санкциите на конфликт на интереси с оглед на лицата по чл.6 и §2, ал.1 и др.

Съществен проблем е въведената с новия закон децентрализирана система, при която конфликт на интереси за лицата, заемащи висша публична длъжност установява КПКОНПИ, а за лицата по §2 приблизително 1 000 органа по избор или назначаване или постоянни комисия към общинските съвети. Тази многополюсна институционална система създава възможност за различна практика.

Необходими мерки :

3.1. С цел недопускане на конфликт на интереси следва да се организират обучения за тези категории лица по чл.6, които за първи път са задължени по този режим.

3.2. Създаване на организация за спазване на сроковете за провеждане на производството – 2 месеца с възможност за продължаване от 30 дни при фактическа сложност.

3.3. Методическо сътрудничество и подкрепа за органите, натоварени с установяване на конфликт за лицата по §2, ал.1. Една от възможните форми за споделяне на практики е провеждане на вече утвърдените годишни срещи на органите, прилагачи конфликт на интереси.

3.4. Усъвършенстване и преиздаване на вътрешните актове относно самосезиране по медийни публикации, както и методиката за отнемане на възнаграждението и материалната облата, получени от осъществен конфликт на интереси /чл.81, ал.1 и ал.2/.

5. Новите основания за започване на производство за гражданска конфискация – мост между борбата с корупцията и проверката на необяснимо богатство на държавни служители

1. Нормативната уредба на производството за гражданска конфискация се съдържа в глава Девета, Десета, Единадесета, Дванадесета и Тринадесета.

Съществува много висока степен на приемственост между ЗОПДНПИ /отм./ и новия закон. Основното изменение в режима на гражданската конфискация, въведено в новия закон е предвиждането на четири нови основания за образуване на проверка на имущество. Всички са по отношение на лица, заемащи висша публична длъжност и са израз на една от основните идеи на закона производството за конфискация да започва и по административни нарушения на държавни служители, които са индикация за корупционно поведение.

Съществената нова част е глава Тринадесета „Управление на имущество, върху което са наложени обезпечителни мерки. Управление на отнетото имущество.“

2. От 2005г. в България действаха два модела на гражданска конфискация.

В периода 2005 – 2012г. това бе моделът, при който задължително условие за започване на съдебната фаза на производство за конфискация е наличие на влязла в сила осъдителна присъда.

От 2012г. достатъчно условие за започване и провеждане както на административната, така и на съдебната фаза на производството е привличане на лицето като обвиняем за точно определено престъпление, което е сред изчерпателно изброените в закона.¹⁴ Затова производството бе определено като по отношение на имущество, придобито от незаконна вместо от престъпна дейност. Второто условие за гражданска конфискация е обосновано предположение, че имуществото е незаконно придобито. То се постига ако законните доходи на лицето за период от 10 години са със 150 000лв. по-малко от разходите му за издръжка и за придобиване на активи, изчислени по пазарни цени. Режимът на конфискацията се разпростира по отношение на лицето, за което е налице наказателноправната предпоставка, но и по отношение на свързани с него лица – роднини, компании.

3. Конкретните мерки в материята на конфискацията са свързани с новите моменти в правната уредба :

3.1. Решително внедряване в практиката на комисията на новите четири основания за започване на проверка за незаконно придобито имущество, свързани с корупционни прояви на държавни служители, а именно :

- решение на КПКОНПИ за започване на проверка за установяване на незаконно придобито имущество, когато с доклада по чл.106, ал.1, с който завършва оперативно-издирвателна дейност по повод постъпил сигнал за корупция се установи несъответствие не по-малко от 20 000лв. /чл.106, ал.1, т.2/;
- установено несъответствие в размер не по-малко от 20 000лв. в декларации на лица, заемащи висша публична длъжност или магистрати /чл.108, ал.5, предл.първо/;
- установен с влязъл в сила акт конфликт на интереси /чл.108, ал.5, предл.трето/;
- неподаване в срок на декларации по чл.35, ал.1, т.2 и т.4, освен ако неподаването се дължи на причини, за които лицето не отговаря.

Това са четири различни основания с оглед на съдържанието и издателя на актовете, които ги удостоверяват. В подзаконовите и вътрешни актове на комисията е необходимо създаване на прецизна регламентация относно започване на имуществените проверки след възникването им с разписани срокове и процедури.

3.2.Предвид своевременно упражняване на новите функции на комисията относно пазенето и управлението на обезпеченото имущество предвиждам създаване

¹⁴ В действащия закон чл.108, ал.1, т.1 – 25.

на регистъра по чл.170 на обезпеченото имущество до два месеца от конституирането на комисията.

3.3. Необходима е и създаване на организация за стриктно спазване на сроковете по чл.112 за продължителност на проверката. Редовният срок е дванадесет месеца /ал.1/, а по решение на комисията този срок може да бъде удължен до шест месеца /ал.2/. Това предложение следва от приложението на принципа за пропорционална намеса на държавата в личния живот на гражданите. В доклада с предложение за удължаване съответният директор следва да бъде задължен да посочи причините за неспазване на двумесечния срок.

Заключение

Тази концепция е не само вид стратегия, но и конкретен план за действие.

Разбира се същата има отворен характер. Тя не изключва приложението на мерки или комплекс от мерки, непосочени в нея, но наложени от практиката.

Извеждането на преден план на превенцията е мое лично разбиране. То, обаче не засяга решителността на действия за осъществяване на санкционни мерки по ЗПКОНПИ, ако са налице основания за това.

Възприемам изпълнението на длъжността, за която кандидатствам преди всичко като призвание, а не като месторабота или професия.

С уважение :

доктор **НИКОЛАЙ НИКОЛОВ**

Гр. София
21.02.2018г

Приложение № 3

към Решение за приемане на процедурни правила за условията и реда за предлагане на кандидати, представяне и публично оповестяване на документите, изслушване на кандидатите и за избор на председател на Комисията за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество.

ДЕКЛАРАЦИЯ

Долуподписаният/ата *Кимона Иванова Кимона*
с ЕГН л. к. № , изд. на
от МВР

ДЕКЛАРИРАМ, че:

при наличие на основания за несъвместимост по чл. 10, ал. 3 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество в едномесечен срок от избора ще предприема необходимите действия по реда на чл. 10, ал. 4 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество.

Декларатор: